

O DREVESIH POZIMI

CILJ: *Otrok izve, da imajo nekatera drevesa liste, druga pa iglice. Spoznal bo, da listi pozimi odpadejo, iglice pri zimzelenih drevesih pa ostanejo.*

PRIPOMOČKI IN POTREBEN MATERIAL ZA UČNO URICO:

- posnetek dramske igre,
- predstavitev o drevesih po zimi,
- bel list papirja velikosti A4, lahko je trši,
- škarje,
- svinčnik,
- barvice.

POTEK UČNE URICE:

1. Predstavitve dreves pozimi

Z otrokom se usedemo na kavč ali preprogo. Če imamo knjige, v katerih so slike listavcev in iglavcev, jih lahko vzamemo in odpremo. Nato otroka vprašamo, ali ve, kakšna so videti drevesa pozimi. Ali so vsa gola, ali je mogoče kakšno še vedno zeleno. Otrok naj pripoveduje, kar o drevesih pozimi že ve. Nato mu listavce in iglavce predstavimo še mi in dopolnimo, kar otrok ni vedel.

Veliko stvari o drevesih je otroku še nepoznanih. Da bi to, o čemer mu pripovedujemo lažje razumel, mu pripovedujemo ob slikah.

- Najprej se z otrokom pogovorimo, kaj vse že vemo o drevesih. Vemo, da so drevesa rastline, ki so žive. Kako pa to vemo?
Drevesa so živa, ker **rastejo**. Na začetku so majhna in nizka, nato pa lahko zrastejo zelo visoko.
Da so živa vemo tudi zato, ker za rast **potrebujejo hrano in vodo**. Oboje srkajo iz zemlje s pomočjo **korenin**.
Drevesa tudi **dihajo**. To počnejo s pomočjo svojih listov in ne tako kot ljudje in živali. In nazadnje vemo, da so drevesa živa tudi zato, ker se **razmnožujejo**. To pomeni, da iz enega drevesa lahko zraste več enakih novih dreves. Kdaj se to zgodi? Ko posadimo seme.
- Otroka vprašamo, ali je opazil, kakšna so videti drevesa sedaj, ko je zima. Nekatera drevesa so gola, prazna. Na njih ni nobenega lista. Zakaj pa so nekatera drevesa odvrгла svoje liste? V jeseni, ko postaja vse bolj mraz, se listi na vejah nekaterih dreves obarvajo v rumeno, rdečo in rjavo barvo ter z vetrom, ki vanje zapiha, odpadejo. Otroka vprašamo, ali mogoče ve, zakaj listki odpadejo. Drevo porabi veliko moči, da iz zemlje srka vodo in ohranja listke zelene. V jeseni, ko postaja vse bolj mraz, to vse težje počne. Da bi lahko preživelo zimo in ohranilo svojo moč, drevo listke odvrže in zaspi. *Če imate možnost, pokažite golo drevo v zimskem času na sliki v knjigah ali na spletu.*
- Odpadlo listje je zelo koristno za živali, saj si z njim posteljejo ležišča. Hkrati se listi na tleh spremenijo v **gnojilo** za gozdna tla. Gnojilo je za drevesa in druge rastline najboljša hrana.

Z njim dobijo veliko vitaminov, mineralov in drugih snovi, ki jim dajejo moč. Včasih so tudi kmetje pograbili listje v gozdu in z njim nastlali živalim v hlevu, da je živalim bilo toplo. Tudi medved si svoj brlog postilja z listjem, da mu ni med zimo mrzlo. *Če imate možnost, pokažite zgoraj omenjene stvari na sliki v knjigah ali na spletu.*

- Otroka vprašamo, ali se mogoče spomni, kako z eno besedo rečemo drevesom, ki imajo liste. To so **listavci**. Skupaj z otrokom naštejemo nekaj dreves z listi: oreh, kostanj, hrast, bukev, jablana, drevo hruške, breskve, češnja itn. *Če imate možnost, pokažite zgoraj omenjena drevesa na sliki v knjigah ali na spletu.*
- Otroka vprašamo, ali so vsa drevesa pozimi gola, brez listov. Nekatera drevesa svojih listov ne odvržejo in ostanejo zelena. Tem drevesom pravimo, da so **zimzelena**. *Ker je to mogoče nova beseda, jo še enkrat skupaj ponovimo, da si jo bomo lažje zapomnili.* Ta drevesa običajno imajo namesto listov **iglice**. Otroka vprašamo, ali mogoče že pozna katero drevo z iglicami. V teh prazničnih dneh imamo po domovih okrašene smrečice in jelke. Zunaj pa najdemo tudi bor, ki je zelen in ima iglice. *Če imate možnost, pokažite zgoraj omenjena drevesa na sliki v knjigah ali na spletu.* Tem drevesom z eno besedo rečemo **zimzeleni iglavci**. *Ker je to mogoče nova beseda, jo še enkrat skupaj ponovimo, da si jo bomo lažje zapomnili.* Če ponovimo še enkrat, drevesa z listki so **listavci**, drevesa z iglicami pa **iglavci**.
- Otroka vprašamo, ali morda ve, zakaj večina iglavcev pozimi ne odvrže svojih iglic. Ker so iglice manjše in tanjše od drugih listov, drevo ne potrebuje veliko moči, da bi jih obdržalo na svojih vejah. Tako tudi, ko je zunaj huda zima, iglice ostanejo na drevesu.

O listavcih in iglavcih nam pripoveduje tudi zgodba, ki si jo lahko ogledate na spodnji povezavi. Po ogledu skušajte odgovoriti na spodnja vprašanja:

- H katerim drevesom se je ptiček najprej zatekel po pomoč?
- Kakšna so bila videti ta drevesa, kakšne barve listov so imela?
- Katero drevo je ptička sprejelo?
- Kaj se je zgodilo z brezo, vrbo in hrastom, ko je postalo zelo mrzlo?
- Ali je smreka tudi odvrгла svoje iglice?

POSNETEK:

https://www.youtube.com/watch?v=D5osAPWWcgM&ab_channel=%C5%BDupnijaSlovenskaBistrica

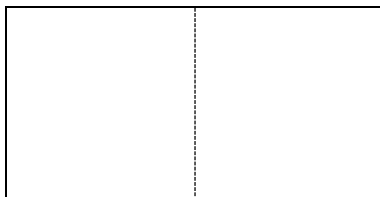
Da bi si nova spoznanja o listavcih in iglavcih dobro zapomnili, smo pripravili spodnjo dejavnost.

1. Dejavnost:

Do sedaj smo spoznali že veliko dreves, med njimi so listavci pa tudi iglavci. V tokratni dejavnosti se bomo z njimi poigrali ter jim določili skupino, kateri pripadajo – k listavcem ali iglavcem.

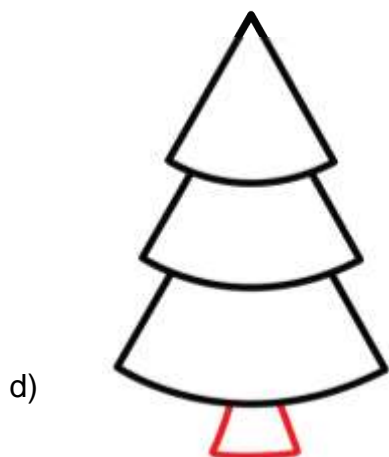
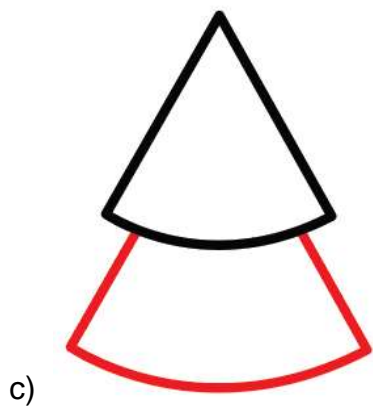
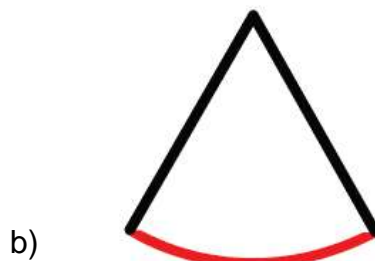
Potek dejavnosti:

1. Vzamemo bel list papirja in ga po dolžini prepognemo na pol, kot nam to prikazuje spodnja slika.

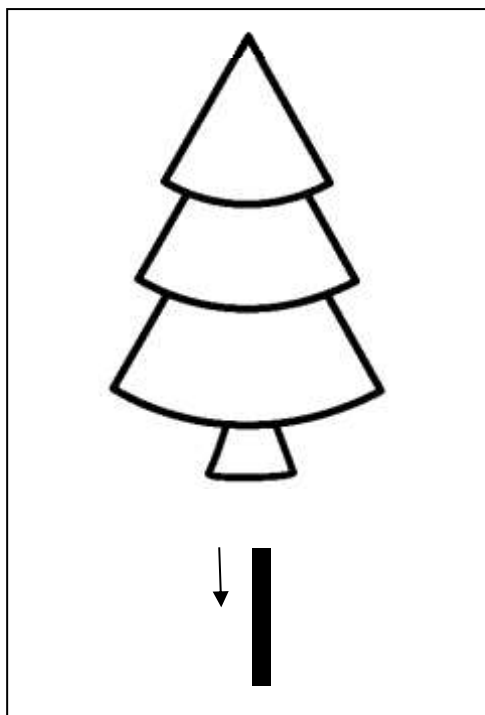


2. S škarjami razrežemo list po prepognjeni črti na dve enaki polovici. Na ta način bomo dobili dve kartici velikosti A5.
3. Vzemimo prvo kartico in nanjo po korakih, ki jih vidimo na spodnjih slikah, narišimo smrečico.

Mlajši otroci ne zmorejo samostojno risati. Da se roka nauči pravega giba, rišemo skupaj z njimi, tako da skupaj držimo svinčnik in vodimo gibe.

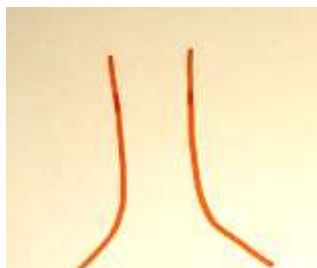


4. Pod smrečico narišimo s svinčnikom veliko tiskano črko I, kot nam to prikazuje spodnja slika.



5. Sedaj vzamemo drugo kartico in nanjo po korakih, kot nam to prikazujejo spodnje slike, narišemo drevo s krošnjo listavca.

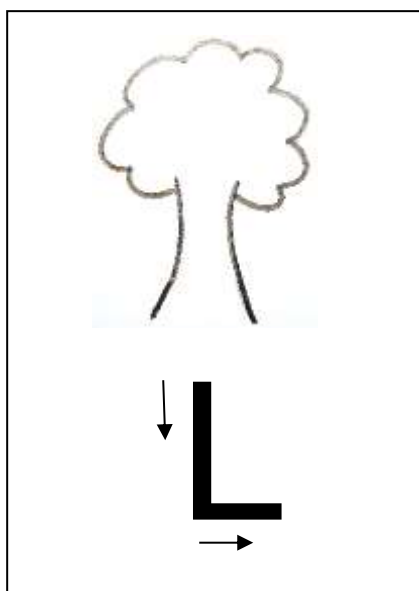
a)



b)



6. Pod drevo s svinčnikom narišimo veliko tiskano črko L, kot nam to prikazuje spodnja slika.



7. Sedaj se bomo z nastalimi karticami skupaj poigrali kviz, pri katerem bomo ugotavljali, za katero drevo gre, listavec ali iglavec. Na vprašanja bomo dvigovali naše kartice. Če bomo menili, da je odgovor na vprašanje listavec, bomo dvignili kartico, na kateri je drevo s črko L. Če bomo menili, da gre za iglavec, bomo dvignili kartico, na kateri je smrečica s črko I.

Kviz:

1. Je to drevo listavec, ali iglavec? *Pokažemo sliko oreha, kostanja, smreke, hrasta, jelke, bora.*
2. Katero drevo ste pa doma v teh prazničnih dneh okrasili? *Jelko, smreko.* Je ti iglavec ali listavec?
3. Katera drevesa so pozimi gola?
4. Katera drevesa so pozimi zelena?
5. *Pokažemo sliko macesna.* V katero skupino dreves sodi macesen? Tudi macesen je iglavec, a se od drugih dreves z iglicam razlikuje po tem, da svoje iglice pozimi odvrže.
6. V različnih letnih časih na drevesih dozori različni plodovi. Nekateri plodovi dozori spomladi in poleti, kot so: češnje, marelice, breskve, slive. Vso to sadje ima v sredi koščico. Če jo posadimo, iz nje zraste novo drevo. Kateri skupini dreves (listavci, iglavci) pa pripadajo ti sadovi?
7. Nekateri plodovi dozori v jeseni: jabolko, hruška, kaki jabolko. *Slike plodov pokažemo na slikah.* Ti plodovi nimajo ene koščice, ampak več manjših, ki jim pravimo tudi pečke. Te pečke lahko posadimo in iz njih prav tako zraste novo drevo. Kateri skupini dreves (listavci, iglavci) pripadajo ti sadovi?
8. Oljka, kostanj, želod, oreh prav tako dozori v jeseni. *Slike teh plodov pokažemo na sliki.* Kateri skupini dreves pripadajo, listavcem ali iglavcem?
9. Tudi pozimi lahko dozori veliko plodov, to so storži. *Pokažemo sliko različnih storžev.* Kateri skupini dreves pripadajo storži? Ko storži dozori, se luske na njih odprejo. Iz njih pa na tla padejo drobna semena, iz katerih lahko nato zrastejo nova drevesa.

Če želimo, lahko naše znanje o listavcih in iglavcih utrdimo še s pomočjo dodatne dejavnosti.

DODATNA DEJAVNOST

Da bi naše znanje o listavcih in iglavcih utrdili, vam predlagamo, da se skupaj odpravite na sprehod v gozd. Po poti si dobro oglejte drevesa, skupaj jim določite skupino, kateri pripadajo – listavci oziroma iglavci. Poiščite tudi kakšen plod in skušajte določiti, kateremu drevesu pripada.

Želimo vam veliko veselja pri odkrivanju listavcev in iglavcev!